

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/47/2019
Identifikačné číslo spisu: 5716206099
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5716206099.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Viery Petrikovej a Mgr. Renáty Gavalcovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, právne zastúpený: SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, proti žalovaným: 1/ N. B., bývajúcemu v V., 2/ H. B., bývajúcemu v V., obaja zastúpení zákonnou zástupkyňou matkou M. B., bývajúcou v V., obaja právne zastúpení: JUDr. Martinom Olosom, advokátom, so sídlom v Rajeckých Tepliciach, Karola Kašjaka 1, o neúčinnosti darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15C/197/2016, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 06. júna 2018 sp. zn. 7Co/59/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. októbra 2017 č. k. 15C/197/2016-257 určil, že Darovacia zmluva a Zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 24. októbra 2012, ktorou boli prevedené nehnuteľnosti, špecifikované v o výroku I. rozhodnutia okresného súdu, z matky žalovaných 1/ a 2/ na žalovaných 1/ a 2/ ako obdarovaných, a ktorou bolo zriadené vecné bremeno práva doživotného užívania v prospech matky žalovaných 1/ a 2/, a ktorých vklad bol povolený pod číslom J., sú voči žalobcovi neúčinné. Zároveň okresný súd priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil okresný súd tak, že vychádzal zo zistení bližšie popísaných v bodoch 12. až 15. svojho rozhodnutia týkajúcich sa záväzkov medzi spoločnosťou PB Power Trade, a. s. (ďalej len „PBPT“), PBPT holding, a. s. a matkou žalovaných 1/ a 2/ ako dlžníkov/ručiteľov a žalobcom ako veriteľom. Darovaciu zmluvu a zmluvu o zriadení vecného bremena uzavrela matka žalovaných 1/ a 2/ ako darca a obdarovanými boli žalovaní 1/ a 2/, čiže jej maloleté deti a predmetná darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena bola rozhodnutím okresného úradu - katastrálny odbor J. povolená 29. mája 2013. Matka žalovaných 1/ a 2/ vykonávala funkciu podpredsedu predstavenstva dlžníka - spoločnosti PBPT v čase, keď prevádzala uvedené nehnuteľnosti na svoje maloleté deti, a tak mala plnú vedomosť o záväzku dlžníka spoločnosti

PBPT voči žalobcovi. Vklad bol povolený 29. mája 2013 a nasledujúci deň začala plynúť trojročná prekluzívna lehota. Žaloba bola podaná žalobcom na súd 30. mája 2016 o 16:24 hod. faxovým podaním, a teda žaloba bola podaná včas. Námieta žalovaných, že žaloba bola podaná faxom, síce bola doplnená v lehote písomným podaním, avšak toto nie je totožné s faxovým podaním, je nedôvodná, nakoľko bolo preukázané, že faxom podaná odporovacia žaloba, podpísaná zo strany zástupcu žalobcu, bola doplnená v zákonnej lehote originálom s rovnakým obsahom. Ak neprešlo cez fax razítko, tak uvedené nezakladá nesplnenie povinnosti podať písomne predmetnú žalobu v zákonnej 3-dňovej lehote. Prvým predpokladom uplatnenia subjektívneho odporovaného práva veriteľa je existencia veriteľsko-dlžníckeho záväzkového vzťahu, v rámci ktorého existuje subjektívna povinnosť dlžníka plniť veriteľovi dlh a oprávnenie veriteľa požadovať splnenie tohto dlhu. Matka žalovaných 1/ a 2/ bola v pozícii ručiteľa s tým, že podpísala aj vyhlásenie ručiteľa o tom, že uspokojí predmetnú pohľadávku, ktorá vznikla na základe zmluvy o financovaní medzi žalobcom a dlžníkom, spoločnosť PBPT. Druhým predpokladom odporovať predstavuje tzv. ukracujúci právny úkon medzi dlžníkom a kvalifikovanou tretou osobou. V danej veci týmto právnym úkonom je darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena z 24. októbra 2012 medzi matkou žalovaných 1/ a 2/ a žalovanými 1/ a 2/, ktorý právny úkon možno považovať za platný. Bola splnená aj ďalšia podmienka, a to vymáhateľnosť pohľadávky veriteľa, teda žalobcu, keď bolo preukázané, že prebieha exekúcia na predmetnú pohľadávku, kde jedným z povinných je aj matka žalovaných 1/ a 2/ v pozícii ručiteľa. Žalobca sa domáhal odporovateľnosti právnych úkonov, ktoré mala matka žalovaných 1/ a 2/ ako dlžník realizovať s osobami jej blízkymi, t. j. maloletými deťmi, a preto sa na daný právny úkon vzťahuje vyvrátiteľná zákonná domnienka o vedomosti blízkej osoby o ukracujúcom úmysle dlžníka. Úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa sa v týchto prípadoch prezumuje ex lege a jeho skutočný úmysel nie je na účely procesného úspechu odporujúceho veriteľa relevantný. Žalovaní sú maloleté deti dlžníka a v takom prípade Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v platnom znení (ďalej aj „OZ“) konštatuje vyvrátiteľnú domnienku, že úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa poznali. Za účelom vyvrátenia zákonnej domnienky musí žalovaný hodnoverne preukázať, že v súvislosti s uzavretím sporného právneho úkonu vynaložil takú relevantnú aktivitu, aby ukracujúci úmysel dlžníka rozpoznal, alebo sa o ňom dozvedel. Na preukázanie týchto skutočností žalovaní navrhli pripojiť spisový materiál týkajúci sa vkladu darovacej zmluvy a vypočuť ako svedka kolízneho opatrovníka, ktorý konal za maloletých v čase, keď súd schvaľoval predmetný právny úkon. Tieto návrhy na doplnenie dokazovania súd zamietol a dôvodil: Ak je osoba blízka dlžníkovi, v prospech ktorej bol urobený odporovaný právny úkon maloletá a vzhľadom na jej vek nemožno od nej požadovať rozpoznanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa, je z hľadiska splnenia náležitej starostlivosti pri rozpoznaní prípadného úmyslu ukrátiť veriteľa potrebné hodnotiť činnosť opatrovníka, ktorý bol ustanovený maloletému súdom pre urobenie dotknutého právneho úkonu. Opatrovník koná ako zástupca v danej veci za osobu blízku dlžníkovi a zo zastúpenia vyplýva aj povinnosť opatrovníka vynaložiť náležitú starostlivosť pri urobení odporovaného právneho úkonu za túto osobu blízku dlžníkovi v rovnakom rozsahu, ako keby táto osoba konala sama. Pre posúdenie „náležitej starostlivosti“ nie je v takomto prípade ani rozhodujúce, že žiadne skutočnosti, ktoré by boli v rozpore so záujmami maloletého, nezistí ani opatrovnícky súd, ktorý schvaľoval odporovaný úkon. V takomto prípade musí súd prihliadať na záujmy maloletého, čo však neznamena, že by musel tiež posudzovať, či urobený právny úkon ukracuje vymáhateľné pohľadávky tretích osôb. Preto vykonanie dôkazu výsluchom kolízneho opatrovníka a pripojením si spisu by bolo nevhodné a nepreukazovalo by žiadne skutočnosti relevantné v rámci rozhodovania v danej veci. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalobca má právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozhodol rozsudkom zo 06. júna 2018 č. k. 7Co/59/2018-389 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, zároveň žalobcovi priznal proti žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení uviedol, že s poukazom na skutkové okolnosti prejednávanej veci a na vykonané dokazovanie sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie a jeho postup považoval za plne súladný so zákonom, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP). Pričom na zdôraznenie správnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP) a k odvolacím námietkam uviedol, že pokiaľ žalovaní namietali, že žalobca nedoplnil žalobu (podanú telefaxom) o jej originál, túto považoval odvolací súd za nedôvodnú. Porovnaním žaloby

podanej telefaxom so žalobou predloženou v listinnej podobe je zrejmé, že sa jedná o obsahovo totožné listiny, podpísané právnym zástupcom žalobcu (pravosť tohto podpisu na faxovom podaní a origináli nebola nikým namietaná). To, že na telefaxovom podaní nebolo viditeľné razítko právneho zástupcu žalobcu, a že podpis právneho zástupcu žalobcu na origináli podania je na inom mieste ako na faxovom podaní, nie je možné vyhodnotiť ako nesplnenie si povinnosti žalobcu doplniť o jeho originál. Jedná sa len o formálne rozdielnosti, ktoré nezakladajú vadu podania a žalobca v 3-dňovej lehote predložil písomné podanie rovnakého znenia (§ 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania žaloby, ďalej aj „O. s. p.“). Žalovaní namietali, že žaloba bola podaná po uplynutí 3-ročnej prekluzívnej lehoty. Odvolací súd poukázal, že stanovená 3-ročná prekluzívna lehota (hmotnoprávna), v ktorej sa možno úspešne domáhať odporovateľnosti právneho úkonu, začína plynúť pri právach, ktoré vznikajú vkladom do katastra nehnuteľností dňom, kedy vznikli účinky vkladu práva do katastra nehnuteľností a uplynula dňa 29. mája 2016. S poukazom aj na § 122 ods. 2 OZ odvolací súd zdôraznil, že deň 29. máj 2016 pripadol na nedeľu, preto v zmysle citovaného ustanovenia posledný deň lehoty na podanie odporovacej žaloby pripadol na deň 30. mája 2016. Žalobca podal žalobu telefaxom dňa 30. mája 2016 o 16:24 hod., ktorú v zmysle ustanovenia § 42 ods. O. s. p. riadne doplnil originálom žaloby v lehote troch dní, keď zásielka bola právnym zástupcom žalobcu daná na poštovú prepravu dňa 31. mája 2016 a doručená súdu dňa 03. júna 2016 (č. l. 66). K odvolacej námietke žalovaných, že sa v danom prípade jedná o dobu a nie lehotu, pri ktorých sa rozdielne počíta plynutie času, odvolací súd poukazuje na to, že ustanovenie § 122 OZ obsahuje výkladové pravidlá na počítanie hmotnoprávných lehôt obsiahnutých najmä v OZ, ale aj v ostatných občianskoprávných predpisoch patriacich do systému súkromného práva. Ide predovšetkým o premlčacie lehoty, prekluzívne lehoty a lehoty určené na vydržanie. Lehota na podanie odporovacej žaloby je upravená v ustanovení § 42a ods. 2 OZ, teda aj na daný prípad sa použije ustanovenie § 122 OZ na počítanie času. Podstatou hmotnoprávných lehôt, najmä tých, ktoré sú ustanovené na uplatnenie práv, je to, že na zachovanie práva treba úkon urobiť tak, aby došiel adresátovi alebo aby bol posledný deň lehoty podaný na súde. Poslednou odvolacou námietkou bolo, že súd nevykonal navrhovaný dôkaz - výsluch kolízneho opatrovníka, ktorý zastupoval maloletých pred súdom pri schvaľovaní právneho úkonu. Podľa ustanovenia § 42a ods. 2 OZ je potrebné vychádzať z prezumovaného (predpokladaného) úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa i vedomosť blízkej osoby o existencii tohto úmyslu. Súd musel v súdnom konaní o schválenie právneho úkonu za maloletých podľa § 179 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase schvaľovania darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena, prihliadať na záujmy maloletých detí, čo však neznamená, že by musel tiež posudzovať, či urobený právny úkon ukracuje vymáhateľné pohľadávky tretích osôb. Preto súd prvej inštancie správne postupoval, keď nevykonal navrhovaný dôkaz (výsluch kolízneho opatrovníka maloletých), nakoľko takýmto dôkazom by nebolo preukázané, či zákonný zástupca maloletých (otec) pri vykonaní právneho úkonu za maloletých žalovaných vynaložil náležitú starostlivosť na rozpoznanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa.

3. Proti rozsudku krajského súdu podali žalovaní 1/ a 2/ (ďalej spolu aj „dovolatelia“) dovolanie s poukazom na § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP odôvodňovali tým, že nevykonaním navrhovaných dôkazov pre zistenie rozhodujúcich skutočností došlo zo strany okresného súdu k znemožneniu uskutočňovania im patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože v konaní žalovaní navrhli výsluch kolízneho opatrovníka, ktorý ich zastupoval pri schválení právneho úkonu, pričom okresný súd vykonanie tohto dôkazu zamietol, napriek tomu, že vykonanie tohto dôkazu bolo v danej veci plne dôvodné. Súd v danom prípade odmietol vykonať dostupný dôkaz a súčasne uzavrel, že dovolatelia neunesli dôkazné bremeno. Vadu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ odôvodňovali tým, že žalobca v žalobe odporoval aj zriadenie vecného bremena ako vecného práva k cudzej veci a zmluvu o zriadení vecného bremena. Zmluva o zriadení vecného bremena je samostatný právny úkon (i keď zachytený na tej istej listine) a prospech má z neho vždy oprávnený z vecného bremena (nie povinný z vecného bremena - nadobúdateľ nehnuteľnosti), t. j. v danom prípade matka žalovaných 1/ a 2/. Odporovať možno účinne iba voči subjektu, ktorý mal z právneho úkonu prospech. Voči subjektu M. B. (matke žalovaných 1/ a 2/) však žiadna odporovacia žaloba ohľadom vecného bremena nebola v prekluzívnej 3-ročnej dobe podaná a nebola ani sporovou stranou, súd tak mal ex offi už z tohto zásadného formálneho dôvodu žalobu zamietnuť. Každá odporovacia žaloba v slovenskom právnom poriadku musí hmotnoprávne smerovať proti subjektu, ktorý má z odporovateľného právneho úkonu prospech. Okresný, ako aj krajský súd túto

základnú hmotnoprávnu podmienku odporovateľnosti (ktorá pôsobí až konštitutívne), ako i otázku pasívnej legitímácie pri odporovacej žalobe plne ignorovali. Odvolací súd sa tak v tejto otázke odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ďalšiu vadu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ žalovaní odôvodňovali tým, že žalobca podal žalobu telefaxom, a doplnil toto podanie písomným vyhotovením žaloby. V danom prípade sa však telefaxové podanie žaloby a doplnené písomné podanie žaloby obsahujúce v spise nezhodujú a nejde tak o originál. Preto nemal okresný súd ani vo veci konať, resp. mal konanie zastaviť a nie konať protizákonne, nakoľko súdu nebol doručený originál žaloby podanej faxom. Odvolací súd sa tak v tejto otázke odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. táto otázka nebola dovolacím súdom detailne riešená. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ žalovaní ďalej dôvodili vadným hmotnoprávnym posúdením času na odporovanie právneho úkonu. Podľa žalovaných súd deklaroval, že návrh bol doručený súdu dňa 31. mája 2016. Žalobca tak neuplatnil odporovacie právo včas a toto mu zaniklo. Darovacia zmluva bola datovaná dňa 24. októbra 2012, rozsudok súdu o schválení právneho úkonu v mene maloletých nadobudol právoplatnosť dňa 19. marca 2013, vklad vlastníckeho práva bol správou katastra právoplatne povolený dňa 29. mája 2013, kedy nadobudli účinky vkladu. Žalobca odporovacia žalobu podal dňa 30. mája 2016, podľa uznesenia súdu o nariadení neodkladného opatrenia však súd konštatuje podanie žaloby dňa 31. mája 2016. I v prípade podania žaloby dňa 30. mája 2016 by už objektívne plynul štvrtý rok. Ak by aj nárok bol dôvodný, čo žalovaní popierajú, v danej veci ide o preklúziu práva v dôsledku jeho neuplatnenia v zákonom určenom čase - dobe (nie lehote). Časové úseky sú v hmotnom práve buď lehoty alebo doby (ako napr. premlčacia doba, v praxi nesprávne uvádzaná ako lehota). Dokonca aj sám krajský súd mal nesprávne hovoriť o premlčacích lehotách a nie o dobách. Žalobca mohol žalobu účinne podať už dňa 29. mája 2013. Niet žiadneho právneho dôvodu, aby v čase v trvaní 3 rokov na odporovanie právneho úkonu začal plynúť až nasledujúci deň po právoplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu katastrom. Odvolací súd sa tak v tejto otázke odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. táto otázka nebola dovolacím súdom detailne riešená. Dovolatelia navrhli, aby dovolací súd potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Žalovaní taktiež navrhli, aby dovolací súd odložil právoplatnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu v zmysle § 444 ods. 2 CSP.

4. K dovolaniu žalovaných 1/ a 2/ sa žalobca nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpené advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na

neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

11. Dovolatelia vadu podľa § 420 písm. f/ CSP odôvodňovali nesprávnym procesným postupom súdu v procese dokazovania (nevykonanie dokazovania v dostatočnom rozsahu pre zistenie rozhodujúcich skutočností, zamietnutie ich návrhov na dokazovanie).

12. K uvedeným námietkam dovolací súd uvádza, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Súdny nižšej inštancie neboli povinné vykonať všetky navrhnuté dôkazy, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie stranám (§ 185 ods. 1 CSP). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné) alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999). Procesnému právu strany sporu navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež pokiaľ im nevyhovie, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil.

12.1. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritorne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

12.2. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

12.3. Dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale

len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd sice má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

12.4. Podľa názoru dovolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje závery prijaté súdmi nižšej inštancie (súdom prvej inštancie, aj súdom odvolacím). Pričom nevykonanie dôkazu namietaného dovolateľmi odôvodnil okresný súd v bode 19. posledný odsek odôvodnenia svojho rozsudku a nadväzne na to aj krajský súd v bode 17. odôvodnenia svojho rozhodnutia. Súdny konštatovali neopodstatnenosť (neúčelnosť) a nehospodárnosť vykonania výsluchu kolízneho opatrovníka maloletých (žalovaných), pričom poukázali na prezumpciu úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa i vedomosť blízkej osoby o existencii tohto úmyslu, keď zdôraznili, že darovaciu zmluvu a zmluvu o zriadení vecného bremena za maloletých uzatvoril ich otec a nie kolízny opatrovník. V súdnom spore dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia predstavujúce porušenie práva žalovaných na spravodlivé súdne konanie.

13. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd uzavrel, že žalovaní 1/ a 2/ neopodstatnene namietajú nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie ich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalovaných 1/ a 2/ ako nedôvodné v zmysle § 448 CSP zamietol.

14. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné :

14.1. Pokiaľ ide o dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14.2. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. Ak dovolateľ odôvodňuje prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018). Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Na rozdiel od vyššie uvedenej procesnej situácie ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá

na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe).

17. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01. januára 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, prijatý ako judikát R 71/2018).

18. Nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu z hľadiska § 432 ods. 2 CSP s akcentom na konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

19. Žalovaní 1/ a 2/ v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP však neformulovali žiadnu právnu otázku (vo svojom dovolaní iba formálne odkazujú na cit. ustanovenia a nesúhlasia s právnym posúdením veci súdmi). Z obsahu ich dovolania potom vyplýva, že „len“ nesúhlasia s názorom súdov nižších inštancií, a to: A/ v otázke existencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaných 1/ a 2/ v spore v súvislosti so zmluvou o vecnom bremene v prospech matky žalovaných 1/ a 2/; B/ v súvislosti s posúdením podania - žaloby doručovanej súdu prvej inštancie prostredníctvom telefaxu; C/ posúdením včasnosti uplatnenia práva žalobcu odporovacou žalobou na súde, podľa dovolateľov vadného jeho hmotnoprávneho posúdenia; avšak tak robia bez konkrétneho vymedzenia právnej otázky, vo vzťahu ku ktorej sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu a bez uvedenia konkrétnych rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť, resp. ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená. Z dovolania tak nie je zrejmé, aké konkrétne právne otázky chceli dovolatelia riešiť, keď tieto jasne nekonkretizovali, a tak následne ani odvolací súd nemohol vyhodnotiť, či tieto právne otázky už boli dovolacím súdom vyriešené alebo nie.

20. Ako už bolo uvedené, otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby odvolací súd túto otázku vyriešil, odvolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú jej naliehavosť mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného odvolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá doposiaľ nebola riešená (príp. bola riešená rozdielne) a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil odvolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017).

21. Iba samotné nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, bez vymedzenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a odvolací súd sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá ešte nebola rozhodovacou praxou dovolacieho súdu vyriešená, na prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP, nepostačuje. Polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 36/2017, 2 Cdo 5/2017, 3 Cdo 74/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017).

22. Napriek uvedenému považuje dovolací súd za potrebné vyjadriť sa k jednotlivým námietkam dovolateľov vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ (viď bod 3. a 19. tohto rozhodnutia).

22.1. Ad. A/ Dovolatelia v dovolaní zdôrazňovali, že okresný a aj krajský súd nesprávne právne posúdili existenciu pasívnej vecnej legitímácie žalovaných 1/ a 2/ v súvislosti so zmlouvou o vecnom bremene v prospech matky žalovaných 1/ a 2/, keď tvrdili, že v zmysle § 42b ods. 2 OZ právo odporovať právnemu úkonu je možné uplatniť iba proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech. Dôvodili, že nakoľko zriadením vecného bremena v prospech ich matky, ktorá je zároveň dlžníčkou, nenadobudli prospech oni, ale zriadením vecného bremena spočívajúceho v práve užívať nehnuteľnosti v o vlastníctve žalovaných nadobudla prospech ich matka, ktorá nebola v tomto spore žalovaná, a teda v časti žaloby týkajúcej odporovateľnosti zmluvy o zriadení vecného bremena nie sú pasívne vecne legitímovanými. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že zmyslom právnej úpravy odporovateľnosti obsiahnutej v § 42a a § 42b OZ, je kvalifikovaným spôsobom poskytnúť ochranu veriteľovi, ktorého dlžník vo svojom konaní vykazuje známky úmyslu ukrátiť ho na jeho právach spočívajúcich v uspokojení jeho pohľadávky tým, že sa zámerne zbavuje svojho majetku, ktorý môže byť postihnutý exekúciou. V danom prípade dovolatelia nespochybňovali, že došlo k zbaveniu sa majetku - nehnuteľnosti dlžníka (matky dovolateľov - ručiteľa v prospech žalobcu) v ich prospech za účelom znemožnenia dosiahnuť uspokojenie pohľadávky žalobcu - veriteľa z tohto majetku, avšak dovolatelia spochybňovali, resp. podsúvali, že právny úkon spočívajúci v zriadení vecného bremena bol vykonaný v prospech ich matky, čím oni v zmysle § 42b ods. 2 OZ prospech nadobudnúť nemohli, a teda nie sú pasívne vecne legitímovaní. Dovolací súd v prvom rade upozorňuje, že zákon neobmedzuje okruh právnych úkonov (niet žiadneho taxatívneho vymedzenia), preto treba uviesť, že môže ísť o dvostranné, jednostranné, odplatné, bezodplatné a iné právne úkony. Podstatné je, že ide o taký právny úkon, ktorým sa zhoršuje možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky. Nemusia to byť úkony, ktorými dochádza k scudzeniu majetku dlžníka (pozri Krajčo. J., Lalič M., a kol., Občiansky zákonník, stručný komentár, Bratislava, 2008: IURA EDITION spol. s r. o., s. 145). Preto možno konštatovať, že odporovať možno aj proti namietanému právnemu úkonu spočívajúcemu v zriadení vecného bremena. Dovolací súd tiež poznamenáva, v súlade s okresným súdom uvedenou argumentáciou (bod 18. a 19. odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu), že pasívne vecne legitímovanými sú v zmysle § 42a ods. 3 písm. a/ OZ blízke osoby (§ 116 a § 117 OZ), ktorými dovolatelia bez pochyb sú, nakoľko ide o synov dlžníka, s ktorými dlžník ukrátil veriteľa - žalobcu na jeho právach o. i. tým, že zriadil k nehnuteľnosti vecné bremeno v prospech dlžníka. K dovolateľom naznačenej konštrukcii v súvislosti so znením § 42b ods. 2 OZ, podľa ktorého „právo odporovať právnemu úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech“, inými slovami musí ísť o úkon v prospech tretej osoby, dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že zo zmluvy o zriadení vecného bremena v prospech matky dovolateľov v danom prípade len zdanlivo neplynú dovolateľom (ako tretím osobám) žiaden prospech. V posudzovanej veci bola nehnuteľnosť užívaná dlžníkom na bývanie prevedená na jeho priamych potomkov, pričom dlžník túto nehnuteľnosť naďalej užíva spolu s dovolateľmi, a tak nedošlo k žiadnej reálnej zmene pomerov, zo situácie tak profitujú ako dovolatelia, tak aj dlžník, čím dovolací súd nemal pochybnosti o nepreukázaní nepoctivého zámeru a prospechu dlžníka a aj dovolateľov uzatvorením zmluvy o zriadení vecného bremena. Súčinnosťou dovolateľov a dlžníka došlo k vedomému zaťaženiu majetku - nehnuteľnosti, a tým zároveň k jeho možnému znehodnoteniu v prípade výkonu exekúcie žalobcom, resp. k znemožneniu výkonu exekúcie.

22.1.1. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že dovolatelia argumentáciu a právnu obranu spočívajúcu v námietke nedostatku ich pasívnej vecnej legitímácie výslovne neuviedli, od počiatku

súdneho sporu podsúvajú len nepriamo tak, že namietajú, že žalovanou v danom prípade mala byť osoba majúca z právneho úkonu prospech, v danom prípade matka maloletých, avšak v priebehu súdneho konania výslovne (*expressis verbis*) svoju pasívnu vecnú legitimáciu nenamietali. S predmetnou námietkou sa vysporiadal okresný súd v bode 18. a nasl. odôvodnenia svojho rozhodnutia a dovolateľa túto ďalej v odvolaní nenamietali, opätovne ju uviedli až vo svojom vyjadrení (č. l. 378 spisu), preto odvolací súd nemal dôvod zaoberať sa ňou v odôvodnení svojho rozhodnutia. Námietky nedostatku pasívnej vecnej legitimácie preto treba považovať za nenáležité.

22.2. Ad. B/ Pokiaľ sa týka dovolacej námietky, že odvolací súd (aj prvoinštančný súd) nesprávne formálne posúdil podania žalobcu - žalobu č. l. 1 a nasl. a žalobu č. l. 8 a nasl. spisu, pretože podľa dovolateľov telefaxové podanie žaloby obsahujúce v spise a jej doplnené písomné podanie obsahujúce v spise sa nezhodujú a nejde tak o originál. Podľa názoru dovolacieho súdu uvedené tvrdenie dovolateľov zo spisu nevyplýva. Dovolací súd komparáciou dovolateľom namietaných podaní zistil, že predmetné podania žalobcu predstavujú obsahovo totožné listiny podpísané právnym zástupcom žalobcu, na ktorých vadu nemôže byť podpis právneho zástupcu na doručenom písomnom vyhotovení žaloby na inom mieste ako v prípade podania žaloby doručovaného telefaxom, či neviditeľnosť pečiatky právneho zástupcu žalobcu na telefaxovom podaní. Za takýchto okolností vyžadovanie „originálu“ žaloby len s podpisom právneho zástupcu na totožnom mieste ako pri jej doručovaní telefaxom predstavuje podľa dovolacieho súdu za neprímeraný formalizmus pri uplatňovaní práva. Takáto dovolateľmi namietaná vada aj podľa názoru dovolacieho súdu nie je spôsobilá spochybniť podania žalobcu (č. l. 1 a nasl. a č. l. 8 a nasl. spisu), či nesplnenie jeho povinnosti doplniť telefaxom podanú žalobu o jej originál. Z obsahu spisu jasne vyplýva že telefaxom podaná odporovacia žaloba, podpísaná zo strany právneho zástupcu žalobcu, bola doplnená v zákonnej lehote originálom tejto odporovacej žaloby s rovnakým obsahom. Nie je tak možné súhlasiť s názorom dovolateľov, že postup súdov nižšej inštancie bol nesprávny, či v rozpore so zákonom.

22.3. Ad. C/ K námietke dovolateľov týkajúcej sa vadného hmotnoprávneho posúdenia času na odporovanie právneho úkonu súdmi nižšej inštancie, keď podľa nich žalobca mohol odporovaciu žalobu účinne podať už dňa 29. mája 2013 (právoplatne povolený vklad vlastníckeho práva na základe darovacej zmluvy), preto niet žiadneho právneho dôvodu, aby v čase v trvaní 3 rokov na odporovanie právneho úkonu začala prekluzívna doba plynúť až nasledujúci deň po právoplatnosti rozhodnutia o povolení vkladu katastrom, dovolací súd uvádza, že tento názor dovolateľov je nesprávny. „Voči právnym úkonom dlžníka možno úspešne odporovať v trojročnej lehote. V tejto lehote musí byť žaloba doručená na súd. Vzhľadom na to, že ide o prepadnú (prekluzívnu) lehotu, súd na ňu prihliada z úradnej moci. Lehota v trvaní troch rokov plynie od urobenia právneho úkonu. V prípade prevodu práva k nehnuteľnosti dlžníka, ktoré sa zapisuje do katastra nehnuteľností, 3-ročná lehota na uplatnenie práva odporovať právnym úkonom dlžníka začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, ku ktorému vznikli právne účinky vkladu práva do katastra nehnuteľností. (...) Ak veriteľ neuplatní svoje odporovacie právo do troch rokov od doby, kedy bol odporovateľný právny úkon urobený, jeho právo odporovať zanikne.“ (pozri Fekete I., Občiansky zákonník 1, Veľký komentár, Bratislava, 2011: EUKODEX, s. 328 - 329), podoporne tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky Rc 41/2001 - 31Cdo/619/2000). Žalobcom telefaxom doručená odporovacia žaloba na súd dňa 30. mája 2016 (doplnená do 3 dní originálom) bola preto doručená včas a žalobca tak uplatnil svoj nárok v prekluzívnej lehote.

22.3.1. Pre úplnosť považuje dovolací súd za potrebné vyjadriť sa aj k dovolateľmi prezentovanému záveru týkajúcemu časových úsekov v hmotnom práve, ktorými sú lehoty alebo doby. Dovolateľa v súvislosti s ne/podaním odporovacej žaloby včas polemizovali (nielen) v dovolaní, či sa uplatňuje v danom prípade lehota/doba, pričom uzavreli, že došlo k preklúzii práva v dôsledku neuplatnenia v zákonom určenom čase - dobe (nie lehote). Dovolací súd sa s uvedeným záverom dovolateľov nestotožňuje. Okresný súd vo svojom rozhodnutí uviedol „Voči právnym úkonom dlžníka je možné úspešne odporovať v trojročnej lehote, čiže v tejto lehote musí byť žaloba doručená na súd. Ide o prepadnú (prekluzívnu) lehotu a súd na ňu prihliada z úradnej moci.“ (viď bod 17. odôvodnenia jeho rozhodnutia), ktorý názor ako vecne správny odvolací súd potvrdil (viď bod 16. odôvodnenia jeho rozhodnutia). „Na uplynutie lehoty troch rokov súd prihliada z úradnej povinnosti, pretože nárok na odporovanie zaniká, nepremlčuje sa. Ide o prepadnú (prekluzívnu) lehotu.“ (pozri Krajčo. J., Lálík M., a kol., Občiansky zákonník stručný komentár, Bratislava, 2008: IURA EDITION spol. s r. o., s. 144). Podľa názoru dovolacieho súdu niet dôvodu na odchylenie sa od uvedených záverov o prepadnej

(prekluzívnej) lehote (nie dobe) na uplatnenie odporovacej žaloby.

23. Vzhľadom k tomu, že dovolatelia nevymedzujú právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP zákonným spôsobom, teda dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom podľa § 432 CSP, dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

24. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

25. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.